

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis
B.t. Sigrúnar Brynju Einarsdóttur nefndarritara

Reykjavík, hinn 16. apríl 2002

Efni: Umsögn BHM um frumvarp til laga um brottfall laga nr. 54/1974 um Þjóðhagsstofnun (709. mál) og tillögu að þingsályktun um endurskoðun á starfsemi og stöðu Þjóðhagsstofnunar (614. mál)

Vísað er til mála nr. 709 og 614, frumvarps til laga um brottfall laga nr. 54/1974 um Þjóðhagsstofnun og tillögu um þingsályktun um endurskoðun á starfsemi og stöðu Þjóðhagsstofnunar. Eftirfarandi er umsögn f.h. Bandalags háskólamanna (BHM).

BHM telur alltaf koma til álita að hagræða í opinberum rekstri enda sé gætt jafnræðis og meðalhófs og undirbúningur fari fram í samráði við þá sem eiga hlut að máli. Hins vegar telur BHM að það verði að vera hafið yfir allan vafa að tilefni til slíkrar hagræðingar hjá þeim sem fara með frumkvæðisvald – og eftir atvikum til niðurlagningar eins og hér um ræðir – sé ekki annað og óskýlt.

BHM gagnrýnir hinn skamma tíma sem ætlaður er þingmeðferð máls nr. 709 svo og allan óformlegan aðdraganda málsins hvað varðar skort á samráði við aðila vinnumarkaðarins og hlutaðeigandi stéttarfélög. Ekki virðist hafa verið haft samráð nema við ein heildarsamtök á vinnumarkaði – ASÍ – þrátt fyrir að Þjóðhagsstofnun hafi það hlutverk samkvæmt gildandi lögum að veita aðilum vinnumarkaðarins upplýsingar um efnahagsmál og annast fyrir þá hagfræðilegar athuganir. BHM hefur m.a. óskað eftir slíku auk þess sem aðildarfélög BHM hafa nýtt sér þjóðhagsspá Þjóðhagsstofnunar í aðdraganda kjarasamninga. Hefur það skipt miklu máli að sú spá sé ekki unnin hjá stærsta viðsemjanda stéttarfélaganna, sem er fjármálaráðherra f.h. ríkisins, heldur frá aðila utan framkvæmdarvaldsins. Í ljósi framangreinds er það lágmarkskrafa að jafnræðis verði gætt milli heildarsamtaka eigi að bæta aðilum fjárhagslega skerta þjónustu miðað við gildandi lög. ASÍ getur ekki gætt hagsmuna alls launafólks í landinu.

Loks gagnrýnir BHM að ekki skuli hafa verið haft samráð við stéttarfélög sem starfsmenn eru í, einkum Samband íslenskra bankamanna (SÍB).

Í ljósi framangreindrar gagnrýni leggst BHM gegn því að frumvarp ríkisstjórnarinnar, sbr. þingmál nr. 709, verði að lögum og tekur um leið undir þingsályktunartillögu, sbr. þingmál 614, þess efnis að sett verði á fót stjórnskipuð nefnd til þess að endurskoða starfsemi og stöðu Þjóðhagsstofnunar – þó með þeirri breytingu að í nefndinni sitji fulltrúar allra heildarsamtaka launafólks og viðsemjenda þeirra. Í þeirri nefndarvinnu yrði metið hvort og þá hvernig megi hagræða í starfi sem lýtur að úrvinnslu opinberra gagna svo og vinnumarkaðs- og hagfræðirannsóknum. Kæmi þá til álita hvort unnt væri að láta slíka stofnun heyra undir sameiginlega stjórn aðila vinnumarkaðarins.

Tekið skal undir efnisatriði í umsögn SÍB um mál nr. 709.

Virðingarfyllt,
f.h. BHM,

Björk Vilhelmsdóttir,
formaður BHM.

Gísli Tryggvason,
framkvæmdarstjóri BHM.

BANDALAG STARFSMANNA RÍKIS OG BÆJA

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. *P 127, 1934*
komudagur *15.4.2002*

Reykjavík, 15. apríl 2002

Efni: Frumvarp til laga um brottfall laga nr. 54/1974, um Þjóðhagsstofnun, 709. mál

Nauðsynlegt er að skipulag opinberrar þjónustustarfsemi sé stöðugt til endurskoðunar. Allar skipulagsbreytingar þurfa hins vegar að vera vel grundaðar og til þess fallnar að stuðla að betri og markvissari vinnubrögðum. Eflaust kunna að vera rök fyrir breyttri verkaskiptingu á milli opinberra aðila varðandi skráningu og úrvinnslu opinberra gagna en að okkar mati eru engin sjáanleg rök fyrir því að leggja niður Þjóðhagsstofnun. Hún gegnir mikilvægu upplýsingahlutverki og væri æskilegt að efla hana og styrkja sjálfstæði hennar til dæmis með því að færa hana undir Alþingi eins og lagt er til í þingmáli númer 614.

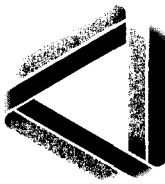
Fráleitt er að færa alla þá starfsemi sem nú er á vegum Þjóðhagsstofnunar undir fjármálaráðuneytið sem er í eins nánum tengslum við pólitískt framkvæmdavald og hugsast getur. Þá er vandséð að Seðlabanki Íslands eða Hagstofan muni sinna því upplýsinga- og þjónustuhlutverki sem Þjóðhagsstofnun hefur sinnt.

BSRB vill taka fram að þegar leitað hefur verið til Þjóðhagsstofnunar af hálfu samtakanna hefur stofnunin brugðist vel við og jafnan af mikill fagmennsku. Þá vill BSRB lýsa furðu á því að leitað hafi verið eftir álit Alþýðusambands Íslands um frumvarpið en gengið fram hjá öllum öðrum samtökum launafólks. BSRB hefur tekið virkan þátt í umræðu um efnahagsmál á opinberum vettvangi og sent inn álitserðir sem snerta efnahags- og samfélagsmál til Alþingis, ráðuneyta og annarra aðila. Þessar álitserðir hafa verið unnar af skrifstofu samtakanna, þar á meðal hagfræðideild BSRB og í samráði við félagslega kjörna fulltrúa.

BSRB er reiðubúið til viðræðu um hvernig efla megi vandaða umræðu um efnahagsmál í landinu og munu samtökin eftir sem áður leggja sitt af mörkum til hennar. Við teljum það hins vegar afar misráðið að leggja Þjóðhagsstofnun niður og leggjum til að ríkisstjórn og Alþingi gefi sér betri tíma til þess að fjalla um framtíðarskipan þessara mála. BSRB leggst því alfarið gegn því að frumvarpið verði samþykkt en mælir með þingsályktunartillögu númer 614.

f.h. BSRB

Svanhildur Halldórsdóttir

Alþingi
Erindi nr. P 127, 1973
komudagur 10.4.2002

KENNASAMBAND ÍSLANDS
Laufásvegi 81 • IS-101 Reykjavík • Sími 595 1111 • Fax 595 1112
ki@ki.is • www.ki.is

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 16. apríl 2002

**Efni: Frumvarp til laga um brottfall laga nr. 54/1974, um
Þjóðhagsstofnun, 709. mál**

Kennarasamband Íslands telur eðlilegt að skipulag opinberrar þjónustu sé endurskoðað reglulega með það að markmiði að þjónustan sé í senn bæði markviss og hagkvæm. Mikilvægt er að þeir sem njóta þjónustunnar geti treyst því að fagmennska og hlutleysi séu aðalsmerki opinberrar þjónustu.

Þjóðhagsstofnun hefur, að mati Kennarasambandsins, gegnt hlutverki sínu með sóma, enda starfa þar margir af fremstu sérfræðingum þjóðarinnar á sviði efnahagsmála.

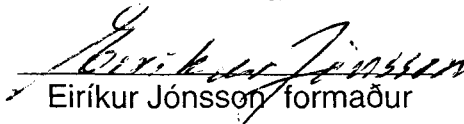
Eðli málsins samkvæmt eru fulltrúar stéttarfélaga annars vegar og stjórnvöld hins vegar ekki alltaf sammála mati Þjóðhagsstofnunar á einstaka málum og við því er ekkert að segja. Það er í fyllsta máta óeðlilegt að leggja niður stofnun fyrir það eitt að starfa samkvæmt lögum og hafa sjálfstæða skoðun sem byggir á faglegu mati.

Kennarasamband Íslands telur að enginn rök hafi komið fram sem styðja það að Þjóðhagsstofnun verði lög niður í núverandi mynd og starfsemi hennar dreift til annarra stofnana.

Kennarasamband Íslands leggur áherslu á að allar hugmyndir um að Alþýðusamband Íslands taki að sér einhver af verkefnum stofnunarinnar eru í algjörrri andstöðu við forystu Kennarasambandsins. Alþýðusamband Íslands getur aldrei, miðað við núverandi skipulag, tekið að sér þjónustu við önnur samtök launafólks á Íslandi hvað varðar upplýsingagjöf eða annað er varðar efnahagsmál.

Virðingarfyllt

f.h. Kennarasambands Íslands

Eiríkur Jónsson formaður

Alþingi
Erindi nr. P 127/1850
komudagur 10.4.2002

Reykjavík 10. apríl 2002

**Efni: Umsögn um frumvarp til laga um brottfall laga nr. 54/1974, um Þjóðhagsstofnun.
Þingskjal 1153 – 709. mál.**

Starfsmenn Þjóðhagsstofnunar eru félagsmenn í Sambandi íslenskra bankamanna (SÍB) og taka kjör sín samkvæmt kjarasamningum SÍB. SÍB er ekki aðili að ASÍ og á ekkert formlegt samstarf við þau samtök. Það eru forkastanleg vinnubrögð að ráðherra og forysta ASÍ skuli vinna að því í sameiningu að leggja niður Þjóðhagsstofnun og taka núverandi störf frá starfsmönnum þar. Þetta er fyrst nefnt hér þar sem Utanríkisráðherra (starfandi Forsætisráðherra) telur það skrautfjöldur og máli ríkisstjórnar til framdráttar að hafa gert einhvern samning við ASÍ. Eitthvað hljóta þá önnur samtök á vinnumarkaði að fá í sinn hlut!

Enn og aftur er ráðist að félagsmönnum SÍB, sem eru starfsmenn stofnana í eigu ríkisins, í nafni hagræðingar. Í athugasemdum við lagafrumvarpið, 1. grein, stendur:

Í samræmi við stefnu ríkisstjórnarinnar um hagræðingu í ríkisrekstri hefur að undanförnu verið unnið að endurskipulagningu verkefna á sviði efnahagsmála og hagskýrslugerðar. Niðurstaða þeirrar endurskoðunar er að færa verkefni Þjóðhagsstofnunar til skyldra sviða í fjármálaráðuneyti og Hagstofu Íslands og styrkja þau, en leggja stofnunina niður sem slíka.

Ekki veit ég nákvæmlega hve mikið hefur verið unnið við þessa endurskipulagningu, en ef meta á það með tilliti til þess samráðs, sem haft var við starfsmenn Þjóðhagsstofnunar, helstu sérfræðinga landsins á sviði efnahagsmála og hagskýrslugerðar, þá hefur lítið sem ekkert verið unnið í málinu. Fulltrúum starfsmanna var einfaldlega tilkynnt að Þjóðhagsstofnun yrði lögð niður, ráðherra hefði þegar ákveðið að svo yrði. Tilraun starfsmanna til að ræða aðrar leiðir við endurskipulagningu hagskýrslugerðar á vegum ríkisins og þjóðhagsspár var sópað burt og engin umræða fékkst um málið. Þetta er því miður oftast raunaleg niðurstaða af svokölluðu samráði ríkisvaldsins við starfsmenn þegar pólitískur skollaleikur eða duttlungar ráðherra ráða för.

Það eru einkennileg fræði og samrýmist illa vandaðri meðferð fjármuna og mannauðs að rífa niður öflug, virt og hagkvæmt ríkisfyrirtæki til þess eins að þjóna duttlungum. Starfsmenn Þjóðhagsstofnunar hafa mikla og góða menntun og langa reynslu við gerð þjóðhagsreikninga, samningu þjóðhagsspár og þjóðhagsáætlana. Þeir hafa veitt alþingismönnum, nefndum alþingis og aðilum vinnumarkaðirins mikilvægar upplýsingar um efnahagsmál, sem allir hafa getað treyst og treysta vegna þess að Þjóðhagsstofnun er sjálfstæð og algerlega óháð framkvæmdavaldinu. Innan fyrirtækisins er nú samstæður hópur starfsmanna, sem byggt hefur upp samræmd og öguð vinnubrögð en einnig öflug verkfæri, þ.m.t. hugbúnað, fyrir gerð þjóðhagsspár og önnur þau verkefni er stofnunin vinnur samkvæmt lögum.

Nú á samkvæmt tillögu ráðherra að flytja þessa samræmdu vinnu á 3 til 4 staði innan ríkiskerfisins og til ASÍ, samkvæmt ræðu ráðherra og viðtali við hann í Mbl. Það er ekki bara einkennileg, heldur miklu frekar óskiljanleg ráðstöfun og mun einungis leiða til ómarkvissari vinnubragða og kosta ríkið mikið meira en rekstur Þjóðhagsstofnunar kostar nú. Sumar þær stofnanir sem eiga að taka yfir verkefni Þjóðhagsstofnunar get vart talist óháðar framkvæmdavaldinu og því munu aðrir hagsmunaaðilar setja spurningamerki við niðurstöður þeirra. Þjóðhagsstofnun nýtur hins vegra traust allra þeirra sem átt hafa viðskipti við og fengið upplýsingar frá starfsmönnum hennar. Það er þjóðinni nauðsynlegt að eiga eina óháða stofnun, sem allir geta treyst.

Dæmi um hagræðingu hjá ríkisfyrirtækjum

Í nafni hagræðingar var Húsnæðisstofnun breytt í Íbúðalánasjóð og verkefni þau er starfsmenn Veðdeildar LÍ unnu fyrir Húsnæðisstofnun færð annað. Þetta átti að spara ríkinu peninga. Íbúðalánasjóður samdi við einkaaðila um að hanna og skrifa nýtt tölvukerfi til að halda utan um, reikna út og innheimta þau lán sem fyrirtæki á hjá viðskiptavinum sínum. Allt var þetta unnið í andstöðu við flesta starfsmenn Húsnæðisstofnunar og Veðdeildar, en pólitísk ákvörðunin réð för. Og hver er niðurstaðan nú nokkrum árum eftir að þessi pólitíski leikur var leikinn þrátt fyrir varnaðarorð starfsmanna?

Rekstur Íbúðalánasjóðs er mun kostnaðarsamari en gömlu Húsnæðisstofnunar og tugum milljóna var hent í undirbúning og gerð hugbúnaðar, sem nú er búið að kasta þar sem séð varð að hann myndi aldrei uppfylla kröfur sjóðsins. Tölvukerfið sem veðdeild LÍ hafði í samvinnu við Reiknistofu bankanna hannað og notað er því enn notað, eins og starfsmenn bentu allan tímann á að væri hagkvæmasta lausnin. Margir starfsmenn misstu störf sín eða hættu sjálfir vegna andstöðu við framkvæmdina. Virðing fyrir mannauð og tilfinningum starfsmanna réð ekki för.

Ráðherra ákvað að flytja starfsemi Byggðastofnunar í andstöðu við starfsmenn. Þegar þessi ákvörðun var tekin var hún m.a. studd með þeim rökum að húsnæðiskostnaður yrði mun minni á Sauðárkrók en hér í Reykjavík og að það kostaði samkvæmt úttekt ráðgjafarfyrirtækis aðeins kr. 2 milljónir að flytja. Þetta var því framkvæmt í nafni hagræðingar og byggðasjónarmiða. Starfsmenn voru andvígir þessum flutningi á faglegum forsendum en einnig misstu þeir all flestir starf sitt og lífsviðurværi. Þeir gerðu einnig athugasemdir við framlagða kostnaðarreikninga, sem pantaðir voru frá ráðgjöfum.

En ákvörðunin um flutninginn stóð eins og flestar ákvarðanir framkvæmdavaldsins. Flutningarnar hafa nú þegar kostað tugi milljóna fyrir utan ýmsan ágreining, sem þingmenn hljóta að þekkja manna best.

Þessi tvö mál eru rifjuð hér upp vegna þess að þessar aðgerðir voru gerðar í nafni hagræðingar og í andstöðu við starfsmenn og allar ráðleggingar þeirra. Hagræðingin varð engin en mistökin mörg og því er það grátlegt að þurfa nú enn einu sinni að lesa það í frumvarpi frá ríkisstjórn að stofnun í eigu ríkisins verði lögð niður í nafni hagræðingar.

Starfsmenn Þjóðhagsstofnunar hafa unnið mikið og gott verk undanfarin ár og störf þeirra sjaldan eða aldrei gagnrýnd. Eina gagnrýnin sem menn muna eftir er komin frá forsætisráðherra. Rekstur stofnunarinnar hefur verið mjög hagkvæmur fram til þessa

og ljóst að að truflun á þeirri starfsemi og flutningur verkefna hennar til annarra stofnana er kostnaðarsamari en óbreytt starfsemi. Enda er hvergi í þingskjalinu rætt um að það eigi að spara, þrátt fyrir hagræðingartalið í upphafi frumvarpsins, heldur á að eyða tugum eða jafnvel hundrað milljónum í þessa vitlausu aðgerð.

Hér er ekki á nokkurn hátt kastað rýrð á störf starfsmanna annarra stofnana eða fyrirtækja sem sinna þjóðhagsreikningum af einhverju tagi. Þeir gera það örugglega samkvæmt bestu samvisku og í samræmi við vilja þeirra sem þar stjórna. Starfsmenn Þjóðhagsstofnunar voru tilbúnir með ýmsar aðrar útfærslur og hugsanlega samvinnu stofnana, en á þeirra sjónarmið var aldrei hlustað eða þau rædd. Það er skammarlegt og í algerri andstöðu við atvinnulýðræði að hunsa vilja starfsmanna og rýrir þann trúnað og traust sem nauðsynlegt er að skapa milli starfsmanna og atvinnurekenda.

Stjórn Sambands íslenskra bankamanna er algjörlega mótfallin þeim áformum sem birtast í þessu frumvarpi og telur að þau muni ekki leiða til eflingar faglegrar umfjöllunar um íslenskan þjóðarbúskap né til hagræðingar í rannsóknum á efnahagsmálum.

Virðingarfyllt,
f.h. Sambands íslenskra bankamanna.

Friðbert Traustason, formaður SÍB.

Alþingi
Erindi nr. P 107, 2002
komudagur 16.4.2002

Samtök banka og verðbréfafyrirtækja
Bankers' and Securities Dealers' Association of Iceland

16. apríl 2002

Alþingi,
efnahags- og viðskiptanefnd,
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frv. til l. um brottfall laga um Þjóðhagsstofnun (709. mál)

Samtök banka og verðbréfafyrirtækja vilja vekja athygli á eftirfarandi atriðum varðandi ofangreint mál.

Starfsemi greiningardeilda fjármálafyrirtækja byggist fyrst og fremst á því að því að greina fyrirtæki landsins og starfsumhverfi þeirra, auk þess að leggja mat á skuldabréfamarkaðinn á hverjum tíma og þar með á stöðu og horfur í þjóðarbúskapnum til að geta metið væntanlega þróun vaxtastigs í landinu.

Grundvöllurinn að slíkri starfsemi er að eiga greiðan aðgang að nauðsynlegum grunnupplýsingum, þ.e. hagtölum og yfirliti yfir þróun þjóðarbúskaparins sem unnar eru á hlutlægan máta. Heiti þeirrar stofnunar eða aðila sem veitir slíkar upplýsingar skiptir ekki máli, heldur sú hlutlægni og traust sem borið er til hans og áreiðanleiki upplýsinganna sem veittar eru.

Í 2. gr. gildandi laga um Þjóðhagsstofnun eru talin upp í 6. liðum þau verkefni sem stofnuninni ber að sinna. Af þeim skipta þau verkefni sem talin eru upp í 1.-3. lið fjármálafyrirtækin máli, þ.e. færsla þjóðhagsreikninga, birting þjóðhagsáætlana og opinberra skýrslna um þróun og horfur í þjóðarbúskap. Samkvæmt frumvarpinu er ætlunin að flytja færslu þjóðhagsreikninga til Hagstofunnar og verður það að teljast samræmast hlutverki hennar vel. Hins vegar má velta fyrir sér hvort nægilegrar hlutlægni verði gætt með því að færa hina þættina yfir til efnahagsskrifstofu fjármálaráðuneytis, eins og tillögur eru gerðar um.

Í greinargerð frumvarps er því teflt fram sem einu af rökum fyrir breyttu fyrirkomulagi að greiningardeildir fjármálafyrirtækja sinni sambærilegri starfsemi og gefi margar út mánaðarlegar skýrslur um efnahagsmál. Rétt er að ítreka að þær skýrslur hafa m.a. byggst á fyrirliggjandi úttektum Þjóðhagsstofnunar, en greiningardeildirnar bæði meta forsendur að baki þeim tölum og nýta þær síðan í að greina áhrif á hlutabréfa- og

skuldabréfamarkað í landinu. Greiningardeildirnar hafa hins vegar ekki spáð fyrir um hlelstu þjóðhagsstærðir á sama hátt og Þjóðhagsstofnun, enda hafa þær ekki byggt upp þjóðhagslíkön né hafa heimildir til að innkalla upplýsingar og gögn með sama hætti og Þjóðhagsstofnun.

Virðingarfyllst,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Guðjón Rúnarsson', with a long horizontal flourish extending to the right.

Guðjón Rúnarsson,
framkvæmdastjóri

Alþingi
Erindi nr. P 124, 19.02
komudagur 15.4.2002

15. apríl 2002

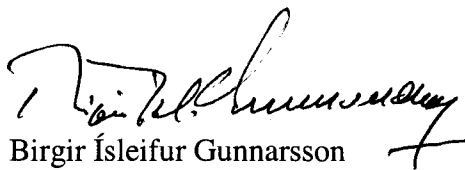
Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

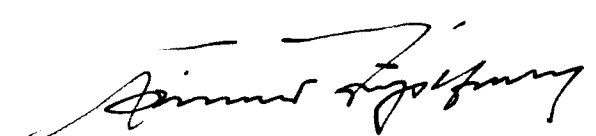
Föstudaginn 12. apríl sl. barst Seðlabanka Íslands munnleg beiðni efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis um umsögn um frumvarp til laga um brottfall laga nr. 54/1974 um Þjóðhagsstofnun, 709. mál.

Eins og fram kemur í greinargerð með frumvarpinu átti Seðlabanki Íslands fulltrúa í samstarfshópi sem forsætisráðherra skipaði til þess að vinna að framgangi viðamikillar endurskipulagningar á verkaskiptingu stofnana ríkisins á sviði efnahagsmála „sem einkum lyti að því að færa verkefni Þjóðhagsstofnunar til annarra stofnana.“ Í samstarfshópnum hafði bankinn hlutlausa afstöðu til þess hvort leggja bæri Þjóðhagsstofnun niður en var engu að síður reiðubúinn að axla einhver viðfangsefni sem honum kynnu að verða falin, enda samrýmdist það ákvæðum laga um bankann. Þá lá jafnframt fyrir að bankinn yrði að styrkja möguleika sína til sjálfstæðra þjóðhagsáætlana, óháð örlögum Þjóðhagsstofnunar.

Seðlabanki Íslands gerir ekki athugasemdir við frumvarpið.

Virðingarfyllst
SEÐLABANKI ÍSLANDS

Birgir Ísleifur Gunnarsson
formaður bankastjórnar

Finnur Ingólfsson
bankastjóri

SEÐLABANKI ÍSLANDS

KALKOFNSVEGI 1 · 150 REYKJAVÍK
SÍMI: 569 9600 · NETFANG: sedlabanki@sedlabanki.is · BRÉFASÍMI: 569 9605

Alþingi
Erindi nr. P 127/1987
komudagur 16. 4. 2002
26. mars 2002

Álit fulltrúa Starfsmannafélags Þjóðhagsstofnunar á frumvarpi til laga um afnám/brotfall laga nr. 54/1974, um Þjóðhagsstofnun.

Fulltrúar Starfsmannafélags Þjóðhagsstofnunar eru algerlega mótfallnir þeim áformum er birtast í frumvarpinu og telja að þau muni ekki leiða til eflingar faglegrar umfjöllunar um íslenskan þjóðarbúskap né til hagræðingar í rannsóknum á efnahagsmálum. Í vinnu samstarfshópsins hefur í engu verið tekið tillit til sjónarmiða starfsfólks stofnunarinnar.

Þjóðhagsstofnun hefur mikla sérstöðu í efnahagsumhverfinu sem óháð sérfræðistofnun sem nýtur trausts og álits og er talin vinna faglega að þeim málum sem henni hafa verið falin. Þá nýtur stofnunin trúnaðar atvinnurekenda jafnt og verkalyðshreyfingar. Henni hafa verið falin ýmis verkefni af ráðuneytum og þingmönnum sem leitað hafa til sérfræðinga stofnunarinnar. Þjóðhagsstofnun tryggir því greiðan aðgang þingmanna allra flokka, aðila vinnumarkaðarins og alls almennings að áreiðanlegum upplýsingum um framgang efnahagsmála og er þessi starfsemi tryggð í lögum um stofnunina.

Samkvæmt frumvarpinu verður gerð efnahagsspáa og áætlana færð til fjármálaráðuneytis. Spágerðin yrði því undir pólitísku forræði og gæti því ekki talist óháð. Þessi breyting felur því í sér að stjórnvöld sjá ekki ástæðu til að reka pólitískt óháða efnahagsstofnun. Eðlilegra hefði verið að auka enn frekar sjálfstæði Þjóðhagsstofnunar.

Í frumvarpinu felst að færa eigi starfsemi Þjóðhagsstofnunar til annarra stofnana og ráðuneyta. Það sem sparast á fjárlagalið stofnunarinnar mun því koma fram sem kostnaðarauki hjá öðrum stofnunum og ráðuneytum. Rekstur stofnunarinnar hefur verið mjög hagkvæmur fram til þessa og því ljóst að truflun á þeirri starfsemi og flutningur verkefna hennar til annarra stofnana er dýrari en óbreytt starfsemi. Reyndar viðurkenndi ráðuneytisstjóri forsætisráðuneytis á fundi með starfsmönnum Þjóðhagsstofnunar í apríl árið 2001 að ekki væri um að ræða sparnað með því að leggja niður Þjóðhagsstofnun, heldur myndu útgjöld vaxa í kjölfarið, a.m.k. fyrst um sinn.

Í frumvarpinu er ráðgert að aðgreina enn frekar en nú er söfnun og frumúrvinnslu gagna um efnahagsmál og greiningu gagnanna. Styrkur Þjóðhagsstofnunar felst í samþættingu þessara verkefna. Þetta hefur reynst hagkvæmt fyrir faglega vinnu innan stofnunarinnar og skapað möguleika á meiri fjölbreytni í störfum einstakra starfsmanna. Flestir starfsmenn stofnunarinnar koma að gerð þjóðhagsreikninga, greiningu og spágerð og því er ljóst að starfssvið starfsmanna stofnunarinnar mun breytast mikið ef þetta frumvarp nær fram að ganga.

Þá vill Starfsmannafélagið benda á þann aðdraganda sem málið hefur haft. Ár er liðið síðan forsætisráðherra nefndi í sjónvarpsviðtali að leggja ætti Þjóðhagsstofnun niður í sömu andrá og hann lýsti óánægju með spár stofnunarinnar. Í byrjun apríl 2001 boðaði ráðuneytisstjóri forsætisráðuneytis starfsmenn til fundar þar sem hann ræddi um að framkvæma ætti þær breytingar sem frumvarpið fjallar um. Taldi ráðuneytisstjórinn að hægt væri að framkvæma þessa endurskipulagningu án

lagabreytinga. Síðar var hætt við þessi áform og skipaður samstarfshópur í júní. Þessi hópur hittist nokkrum sinnum til málamyndar síðastliðið haust og stendur meirihluti hans að frumvarpinu. Tekið skal fram að í þeirri vinnu sem fram hefur farið hefur meirihluti samstarfshópsins aldrei ljáð máls á því að ræða aðra möguleika til endurskipulagningar en þann að leggja niður Þjóðhagsstofnun.

Að lokum vill Starfsmannafélagið benda á að það telur bráðabirgðaákvæði frumvarpsins ábótavant þar sem það tryggir ekki rétt starfsfólks, auk þess sem það er ekki í samræmi við umræður samstarfshópsins og skipunarbréf hans. Í skipunarbréfi segir: „...er samstarfshópnum ætlað að útfæra nánar hvernig starfsmönnum Þjóðhagsstofnunar verði tryggð **sambærileg störf** hjá þeim stofnunum sem taka við verkefnum Þjóðhagsstofnunar.“ Í bráðabirgðaákvæði frumvarpsins stendur hins vegar: „Við gildistöku laga þessara skal starfsmönnum Þjóðhagsstofnunar boðið **annað starf** hjá þeim stofnunum, er taka við verkefnum Þjóðhagsstofnunar.“

Katrín Ólafsdóttir og Ásgeir Daníelsson.